

Landsbygdsprogram

Falu kommun 2018–2030

VARFÖR BEHÖVER FALU KOMMUN ETT LANDSBYGDSPROGRAM?

Falu kommun är en kommun som till stor del består av det vi i dagligt tal kallar landsbygd. Falu kommun växer och hela kommunen har potential att vara en del i detta. Näringslivet och en bra offentlig service måste i samklang skapa grunden för denna utveckling.

De kommunala åtagandena ska så långt möjligt vara likvärdiga i hela kommunen. Detta kräver ibland nytänkande när det gäller hur kommunen organiserar sin verksamhet. Tillsammans med det väl fungerande nätverket av intresseföreningar, har kommunen möjligheter att bevaka och utveckla servicefunktioner utifrån dagens önskemål och behov.

Företagande är grunden för ett välmående samhälle. Vårt mål är att Falu kommun ska vara en bra kommun att starta och driva företag i, och att det ska vara lika naturligt att driva företag som att vara anställd.

Möjligheten att bygga i attraktiva lägen på landsbygden kan få fler att etablera sig här. Tillsammans med robusta och pålitliga vägar samt en god kollektivtrafik säkerställer vi en attraktiv landsbygd som utvecklas. Skogs- och jordbruk spelar en stor roll i omställningen till ett hållbart samhälle och den svenska djurhållningen står för god djuromsorg, säker mat, öppna landskap, miljöhänsyn och arbetstillfällen. De värden naturen och den biologiska mångfalden bidrar till kan också vara en resurs för den växande besöksnäringen i kommunen.

Med detta program vill vi säkerställa landsbygdsperspektivet och belysa landsbygdens betydelse för utveckling av Falu kommun. Landsbygdsprogrammet ska utgöra en strategi för att hela Falu kommun kan växa till Ett större Falun.

Mats Dahlström (C), ordförande landsbygdsrådet

Innehåll

1. Introduktion	5	9.3 Samverkan med lokala föreningar	14
2. Bakgrund	5	Falu kommunbyggeråd ska vara en given samtalspartner i frågor, beslut eller förslag som rör landsbygden.	14
3. Syfte	5	Kommunen ska stötta lokala initiativ till utveckling	14
4. Mål	5	9.4 Möjliggöra för bostadsbyggande samt inflyttning	15
5. Avgränsning	6	Kommunens syn på mark- och vattenanvändning samt bebyggelseutveckling	15
6. Ansvar	7	Bostadsprogram	15
7. Landsbygdsprogrammets framtagande	8	9.5 Infrastruktur och kommunikationer	16
7.1 Dialogmöten	8	Bra förutsättningar för arbetspendling	16
7.1.2 Varför landsbygden?	8	Bredband	17
7.1.3 Upplevelse av kommunen	8	Gång- och cykeltrafik	17
7.1.4 Förskola och skola	8	9.6 Näringslivet i Falu kommun	18
7.1.5 Infrastruktur	8	Upphandling	18
7.1.6 Samverkan	8	Turism, Besöksnäring	18
8. Landsbygdens roll i Falu kommun	10	10. Bilaga	18
9. Strategiska fokusområden	12		
9.1 Ökad kommunikation och dialog med hela Falu kommun	12		
9.2 Kommunal service och närvaro	13		
Ökad kommunal närvaro på landsbygden	13		
Barn och unga ska ha tillgång till likvärdig utbildning i hela kommunen	13		
Möjlighet till likvärdig service i hela kommunen	13		

1. INTRODUKTION

Landsbygdsprogrammet beskriver övergripande strategier för utvecklingen av landsbygden i Falu kommun. Det ska ses som ett verktyg för att förankra landsbygdsperspektivet i det kommunala dagliga arbetet. Landsbygdsprogrammet är ett program att utgå ifrån vid framtagande av strategiska dokument, politiska motioner, verksamhetsplaner, budgetplaner, måldokument och liknande.

Efter tre år (2021) ska landsbygdsprogrammet utvärderas och vid behov omarbetas.

Hösten 2016 genomfördes dialogmöten i kommunens sju kommundelar och i två utvalda ungdomsgrupper, på högstadiet i Bjursås och fritidsgården i Enviken. Materialet från dialogmötena, antagna politiska styrdokument och statistik låg sedan till grund för framtagandet av landsbygdsprogrammet. På dialogmötena framkom att invånarna på landsbygden värdesätter frihet, närhet till naturen, gemenskap och den starka drivkraft som finns utanför centralorten vid valet av boende.

2. BAKGRUND

I samband med att kommunstyrelsen gav till miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att ta fram en fördjupad översiktsplan för delar av landsbygden, togs beslut om att parallellt ta fram ett nytt landsbygdsprogram. Falu kommuns tidigare landsbygdsprogram är daterad till år 1995 och behovet av en uppdaterad version har varit stort.

Fördjupad översiktsplan för delar av landsbygden ska beskriva kommunens syn på mark och

vattenanvändning samt bebyggelseutveckling. Landsbygdsprogrammet på ett mer övergripande och strategiskt sätt beskriva hur kommunen kan arbeta för att stärka landsbygdsperspektivet i all kommunal verksamhet.

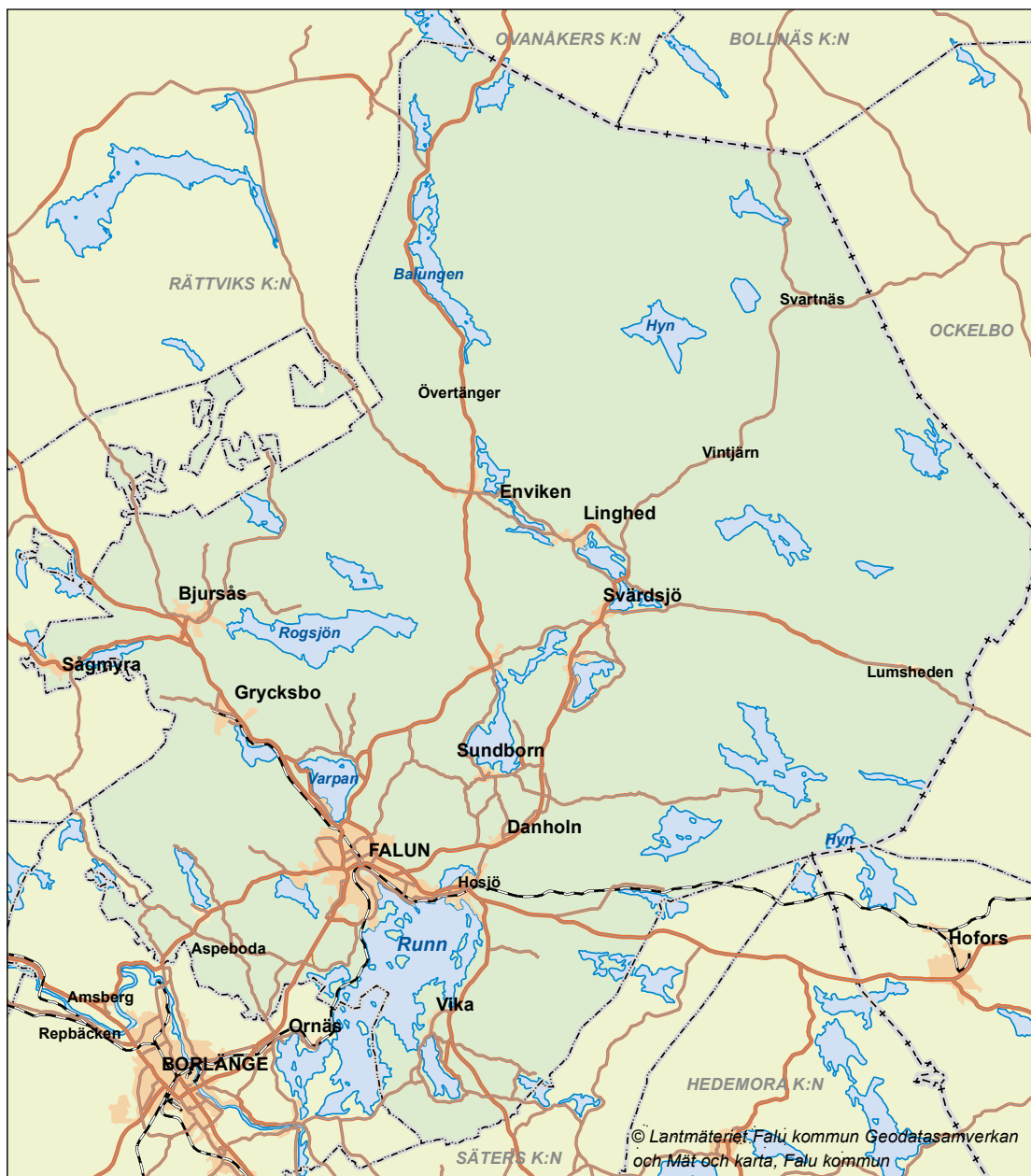
3. SYFTE

Landsbygdsprogrammet beskriver på en övergripande strategisk nivå hur Falu kommun vill och kan arbeta med att säkerställa landsbygdsperspektivet i den kommunala organisationen. Programmet behandlar de områden som kommunen kan råda över och ger i vissa fall rekommendationer till andra områden, då för att de är av yttersta vikt för landsbygdens framtid.

4. MÅL

Landsbygdsprogrammet ska säkerställa och införa landsbygdsperspektivet i den kommunala organisationen samt se till att invånarnas delaktighet inför beslut och planering ska öka.

5. AVGRÄNSNING

I Falu kommun bor 32¹ procent av befolkningen på landsbygden som spänner över ett mycket stort geografiskt område, ungefär 99² procent av kommunens totala yta.

Precis som i det tidigare landsbygdsprogrammet definieras här all yta utanför Falu tätort som landsbygd, så även de 15³ tätorter (2015) som finns på landsbygden.

Den stora ytan gör att landsbygden inte är homogen. Det är viktigt att ha i åtanke att alla kommundelar och orter har sina egna förutsättningar, möjligheter och utmaningar. Den heterogena landsbygden gör det aktuellt att ibland tala om "landsbygderna". Landsbygdsprogrammet kommer inte att fördjupa sig i de olika orterna och landsbygderna, men utgår ifrån att det finns skillnader mellan dessa. Skillnaderna ska beaktas inför att förslag och beslut inom den kommunala organisationen ska fattas. För en djupare analys av respektive landsbygd samverkar landsbygdsprogrammet med de lokala intresseföreningarnas utvecklingsarbete.

Områden som kommunen inte bär ansvar för fördjupar sig inte landsbygdsprogrammet i. Däremot bevakar kommunen de områden och frågor som andra aktörer råder över utifrån landsbygdsprogrammet och som en intresseorganisation för medborgarna i kommunen.

1) 18 388 av 57 683 (januari 2017)

2) 2028 av 2054 kvadratkilometer.

3) Ort med fler än 200 invånare.

6. ANSVAR

Det övergripande ansvaret för att förankra landsbygdsprogrammet och landsbygdsperspektivet i hela kommunen har kommunfullmäktige. Landsbygdernas roll och särskilda perspektiv ska tas i beaktande vid all typ av strategisk planering.

Landsbygdsprogrammet har att beakta de styrande riktlinjer som framförallt finns i de tre hållbarhetsprogrammen.

En tydlig dialog och stark förankring i hela kommunen leder till ett ökat förtroende för den kommunala organisationen och de folkvalda politikerna.

7. LANDSBYGDSPROGRAMMETS FRAMTAGANDE

Statistik och dialog har tillsammans med politiska styrdokument legat till grund för landsbygdsprogrammet. Dialog har varit särskilt viktigt för att få en så god förankring och demokratisk ingång i programmet som möjligt.

7.1 Dialogmöten

Arbetet med landsbygdsprogrammet inleddes med dialogmöten i kommunens sedan tidigare sju identifierade kommundelar; Aspeboda, Bjursås, Grycksbo, Enviken, Sundborn, Svärdsjö och Vika. Mötena var välbesökta och deltagarna mycket engagerade. Särskilda möten för att fånga upp ungdomars åsikter genomfördes i Bjursås och Enviken.

Vid dialogmötena fick invånarna arbeta i workshops och svara på frågor om vad landsbygd är för dem, vad som är bra på respektive ort och vad som behövs för att orten ska fortsätta att utvecklas och vara ett trivsamt ställe att bo på.

Deltagarnas svar sammanställdes och här redovisas de övergripande svaren som samstämmer till stor del för alla kommundelar. Lokala variationer presenteras inte här.

7.1.2 Varför landsbygden?

Landsbygdsbor i Falu kommun upplever en stor gemenskap och samhörighet. Det finns ett gemensamt engagemang och en gemensam agenda för att föra hela orten framåt och att utveckla den. Det leder till sammanhållning och motivation att

engagera sig för sin ort. Det finns en upplevelse av att stadsbor ser på landsbygden som ett ställe för fritid och rekreation, men att det inte finns drivkraft, entreprenörsanda, engagemang och gemenskap här. Dessutom tycker många att beslutsfattarna inte prioriterar landsbygden. Även vid kommunbyggerådets workshop framkom det att många landsbygdsbor känner sig bortprioriterade i kommunens beslut.

7.1.3 Upplevelse av kommunen

Kommunfullmäktige och nämnder har under de senaste åren fattat en del beslut som invånarna på landsbygden upplever som negativa för dem. Förutom de besluten har landsbygdsprogrammet identifierat att mycket handlar om hur kommunens politiker och tjänstemän i kommunen kommunicerar sitt arbete på och med landsbygden. Många gånger saknas förankring och dialog inför att beslut ska fattas. Här ser vi att hela organisationen tillsammans med kommunikationskontoret har ett viktigt jobb framför sig för att återskapa ett starkt förtroende hos invånarna.

7.1.4 Förskola och skola

Både vuxna och ungdomar framhäver förskola och skola som viktiga för en ort. Ungdomarna vill inte åka till Falu tätort för att gå i skolan. Förskola och skola gör att familjer kan etablera sig på orterna och att ungdomarna känner en stark lokal tillhörighet. Förskola och skola skapar möjligheter för vuxna att bo och arbeta på orten, men är också spontana mötesplatser som leder till en stark sammanhållning i landsbygderna.

7.1.5 Infrastruktur

Infrastruktur i form av fungerande och bra vägar, attraktiv kollektivtrafik samt bredband är viktiga frågor för de boende i kommundelarna. Möjligheten att ta sig till service, arbete, fritidsaktiviteter och annat är en förutsättning för att trivas var människor än bor. Fungerande kollektivtrafik från och till Falu tätort och mellan tätorterna på landsbygden är den viktigaste frågan för ungdomarna. Bredband skapar möjligheter för arbetstillfällen på landsbygden, i såväl befintliga företag som kan växa samt nyföretagande.

På dialogmötena framkom ökat bostadsbyggnad som en viktig faktor för att utveckla kommundelarna. Deltagarna efterlyser byggbar mark, bostaden anpassade för äldres behov och möjligheter till ett generationsskifte i många kommundelar.

7.1.6 Samverkan

För att utveckla landsbygden måste kommunen samverka med de lokala föreningarna, som har störst kännedom om vilken utveckling som behövs och kan göras i kommundelen. Invånarna poängterar också att politiker och tjänstemän måste utgå ifrån landsbygdsperspektivet och det lokala drivet när de vill förändra för invånarna på landsbygden.

8. LANDSBYGDENS ROLL I FALU KOMMUN

Falu kommun spänner över ett stort geografiskt område där 32 procent av invånarna bor i de olika landsbygderna. Kommunen har ett världsarv som sträcker sig över en stor geografisk yta, och många av kommundelarna har orter präglade av gruvnäringens tid med historiska skatter på flera platser. Historia, kultur och natur gör kommunen till ett attraktivt turistmål. I kombination med detta finns ett kulturlandskap med brukad mark och många vattendrag. Landsbygdernas naturtillgångar, stora ytor och öppna landskap, skapar förutsättningar för energi- och livsmedelsproduktion. Landsbygdernas resurser behövs för att hela samhället ska kunna fungera och bidra till ekonomisk utveckling och fritidsaktiviteter. Med Landsbygdsprogrammet betonas vikten av en hållbar landsbygdsutveckling.

Trots den stora geografiska ytan är staden och landsbygden i kommunen nära varandra och det är inte långt mellan olika platser. Tiden gör att möjligheterna att arbetspendla är stora. Med en bra förskola och skola på orten kan familjens utgångspunkt och trygghet finnas här medan bra förutsättningar för arbetspendling finns och ska finnas. I kommundelarna finns också en hel del arbetstillfällen, både genom större företag och industrier samt genom enskilda firmor men också den kommunala servicen på orterna leder till arbetstillfällen. Näringslivet är en motor och drivkraft som skapar möjligheter för hela kommunen att växa.

För att vi tillsammans ska uppnå Ett större Falun där hållbarhet genomgår arbetet är det relevant med förvaltningsövergripande samt nämnds- och styrelseövergripande samarbeten. Den kommunala organisationen måste sträva mot att vara just en organisation och se bortom gränser och stuprörstänk.

9. STRATEGISKA FOKUSOMRÅDEN

De strategiska fokusområdena ska ses som bakgrund inför planering och underlag till beslut i den kommunala organisationen som kan röra landsbygden. Fokusområdena ska förankras i kommunens arbete för att säkerställa en hållbar och livskraftig landsbygd. Nedan presenteras sex fokusområden med viljeriktningar till år 2030.

9.1 Ökad kommunikation och dialog med hela Falu kommun

Inför förslag till beslut bör politiker och tjänstemän ställa sig frågan ”Hur påverkas invånarna i den här landsbygden?” samt föra dialog med invånarna. Att arbeta på detta sätt leder till att bättre beslut tas då både stad och land har behandlats och integrerats i beslutet. Landsbygderna skiljer sig åt, varför en dialog med berörd landsbygd alltid är relevant.

Ambitionen är att landsbygdsperspektivet blir ett naturligt perspektiv att behandla inför att alla beslut som kan beröra landsbygden fattas och att en ökad decentralisering sker i förslag och beslut.

Ett hjälpmedel för att nå landsbygdsperspektivet är att tjänstemän och politiker har tydliga och bra dialoger med invånarna i de olika kommundelarna samt med kommunbyggerådet inför eventuella förändringar och beslut som kommer att påverka landsbygden.

Satsningar och investeringar som idag görs på landsbygden, stöd till olika verksamheter och den kommunala närvaro som finns bör kommuniceras tydligare. En ökad geografisk spridning inom kommunens kommunikation behövs.

Kommunens viljeriktning till år 2030:

- Falu dialogguide ska alltid användas för att säkerställa den lokala förankringen inför förslag om förändringar som berör landsbygden.
- Kommunen ska arbeta för att de lokala perspektiven stärks.
- Varje förvaltning ska i verksamhetsplaneringen knyta an till landsbygdsprogrammet.
- Respektive nämnd har ansvar för att beslut som kan komma att påverka landsbygden är underbyggda av dialog med lokala föreningar.
- Medborgarna upplever att det är lättare att få dialog med kommunen som organisation.
- Ökad kunskap hos alla nämnder kring landsbygdernas möjligheter, utmaningar och skillnader.
- Kommunen ska säkerställa att det finns möjlighet för ungdomar att genom elevrådet bjuda in ansvariga kommunpolitiker till träffar en gång per år/elevråd.
- Lokala perspektiv och lokal utveckling ska synas i kommunens kommunikation.

9.2 Kommunal service och närvaro

Ökad kommunal närvaro på landsbygden

Den centrala organisationen som har sin utgångspunkt i Falu tätort ska på ett tydligare sätt synas på landsbygden. Det kan vara i form av verksamhetsmöten/utbildningsdagar eller liknande som läggs i olika kommunalar. Kommunen ska vara närvarande på större evenemang i kommundelarna eller arrangera aktiviteter i kommundelen som involverar invånarna.

Landsbygdsutvecklaren lotsar föreningar på landsbygden in i kommunen och stöttar upp i kommunikationen mellan föreningar och företag och den kommunala organisationen.

Samordning av kommunens resurser i kommundelarna kan leda till synergier så som ökade möjligheter för fritidsgårdsverksamhet och lokalkontor. Denna möjlighet ses över under 2018.

Kommunens viljeriktning till år 2030:

- Tjänstemän som idag är stationerade i de olika kommundelarna ska samordnas över förvaltningsgränserna för att minska stuprörstänket och öka tillgängligheten och närvaron i kommundelarna.
- Minst en tjänst, motsvarande en heltidstjänst, som landsbygdsutvecklare ska finnas hos kommunen.

Barn och unga ska ha tillgång till likvärdig utbildning i hela kommunen

För att öka inflyttning till kommundelarna, och för att hela kommunen ska vara attraktiv, är det önskvärt med väl fungerande barnomsorg samt skola i kommundelarna. Att kommundelarna ökar i invånarantal går hand i hand med att förskolan och skolans barngrupper ökar i antal.

Tillgång till utbildning ska finnas i hela kommunen. Det kan innebära att skolan finns på gångavstånd, men också att det kan förekomma resor till skolan.

I arbetet med förskolor och skolor är det viktigt att det finns ett långsiktigt perspektiv så att verksamheterna planeras utifrån framtidens barngrupper.

Kommunens viljeriktning till år 2030:

- Oavsett var man bosätter sig i Falu kommun ska det finnas tillgång till likvärdig barnomsorg och grundskola.

Möjlighet till likvärdig service i hela kommunen

Kommunen har i översiktsplan FalunBorlänge, identifierat sex serviceorter; Bjursås, Enviken, Grycksbo, Sundborn, Svärdsjö och Vika. Serviceorter innebär att kommunen ska säkerställa en grundläggande service på orterna, såsom kollektivtrafik, äldreomsorg, förskola, skola och så vidare. Kartan med service visar också att i många närliggande orter finns kommunal service, något kommunen tycker är positivt. Genom samspel med lokala aktörer kan ekonomiska medel växlas upp samt generera bättre service i landsbygderna.

Falu kommun antog 10 mars 2016 en serviceplan som framförallt beskriver var kommunen anser att kommersiell service bör finnas samt möjligheter att stötta den. Serviceplanen bygger i stor utsträckning på var servicen finns idag och invånarantalet på landsbygden.

Kommunens viljeriktning till år 2030:

- Den kommunala organisationen ska samspela med lokala initiativ för att säkerställa lokal service.
- Dagens servicenivå ligger ofta på ett minimum och om kommunen vill dra ner på någon kommunal service på landsbygden ska en gedigen dialog med berörda ske, innan beslut tas.

9.3 Samverkan med lokala föreningar

Lokal utveckling drivs ofta av de lokala föreningarna, det är de som har kännedom om kommundelen och bäst kunskap om hur orten utvecklas.

Falu kommunbygderåd ska vara en given samtalspartner i frågor, beslut eller förslag som rör landsbygden.

Kommunen ser det som viktigt att samverka med de lokala föreningarna då dessa kan fånga upp engagemang och initiativ för en fortsatt utveckling på varje ort. Intresseföreningarna har en central roll när de representerar sin ort samt kommunbygderådet som har en sammanhållande roll för intresseföreningarna.

Kommunens viljeriktning till år 2030:

- Kommunens tjänstemän och nämnder ska ha vetskap och kunskap om intresseföreningarna och kommunbygderådet och ska föra dialog med dessa inför förslag och/eller beslut som påverkar landsbygden.
- Alla politiska nämnder och förvaltningar bör vara representerade på kommunbygderådets politikerträffar, två gånger/år.
- Invånarnas delaktighet i underlag till beslut ska öka – ansvaret för detta ligger hos kommunen.
- Beslut ska anpassas efter lokala förutsättningar.

Kommunen ska stötta lokala initiativ till utveckling

Intresseföreningarnas arbete för att driva utvecklingen i kommundelarna framåt ska tas tillvara och stimuleras med ”en enkel väg” in i kommunen.

Kommunen ser det som positivt om de projektmedel vi tillhandahåller växlas upp inom lokala utvecklingsinitiativ.

Förutom kommunens egna stöttning samarbetar vi med Länsstyrelsen, Lokalt Ledd Utveckling – Dalälvarnas Utvecklingsområde och andra aktörer som stöttar vid lokal utveckling.

Kommunens viljeriktning till år 2030:

- Kommunen ska fortsätta stötta intresseföreningarna i framtagandet av lokala utvecklingsplaner.
- Kommunalsutvecklingsmedel ska varje år utgå om minst 2018-års nivå.
- Stiftelsen för fritidens främjande i Falu kommun ska stimulera projekt som ökar barn och ungas välbefinnande på landsbygden, fram tills det att stiftelsens medel är slut.
- Kommunen ska i den mån det är möjligt medfinansiera projekt som beviljats av andra offentliga aktörer och bidrar till landsbygdsutveckling.

9.4 Möjliggöra för bostadsbyggande samt inflyttning

Falu kommun ska arbeta för att ge fler möjlighet att bosätta sig på landsbygden. Samhällsplanering som underlättar för byggnation och en tydlig plan över var kommunen vill att det ska byggas på landsbygden är viktiga förutsättningar för detta. Utöver kommunens planering krävs även möjligheter att finansiera enskilda projekt.

Förutom nybyggnation är en förflyttning på bostadsmarknaden att önska. I dag är det många äldre som bor kvar i stora villor eller på gårdar. För att få igång en bostadsförflyttning måste fler trygghetsboenden, lägenheter eller andra alternativ finnas för de äldre i kommundelarna.

Kommunens viljeriktning till år 2030:

- Hela kommunen ska växa och befolkningen ska öka i alla kommundelar.

Kommunens syn på mark- och vattenanvändning samt bebyggelseutveckling

Mellan år 2017-2019 pågår arbetet med att ta fram en fördjupad översiktsplan för delar av landsbygden. Arbetet med fördjupad översiktsplan för Runn kommer att starta inom en snar framtid. För Sundborn finns en fördjupad översiktsplan som uppdateras när behov finns. Planerna kommer att leda till en fördjupad och förtydligad redovisning av Falu kommuns syn på mark och vattenanvändning samt bebyggelseutveckling. Beslut om förhandsbesked och/eller bygglov blir därmed mer förutsägbara. Dessutom förenklas processen att ta fram detaljplaner och möjligheten att bygga i attraktiva lägen förbättras.

Kommunens viljeriktning till år 2030:

- Där vägledning av fördjupad översiktsplan behövs för platsens utveckling ska kommunen ta fram en sådan.

Bostadsprogram

Inom varje ny mandatperiod tas ett bostadsprogram fram. Programmet identifierar kommunens plan för bostäder och byggnationer. I det nuvarande bostadsprogrammet finns målet att kommunens bostadsbolag ska slutföra minst två projekt utanför Falu tätort till år 2021. Ett mål som landsbygdsprogrammet ställer sig bakom och gärna ser utvecklas framöver.

Kommunens viljeriktning till år 2030:

- Minst två flerbostadshusbyggen ska starta utanför Falu tätort under perioden 2018-2021 (Bostadsprogrammet)
- Kommunen ska ha beredskap för att slutföra minst två detaljplaner utanför Falu tätort inom varje mandatperiod.

9.5 Infrastruktur och kommunikationer

En förutsättning för att bo och verka på landsbygden är att det finns fungerande kommunikationer. Vägar och kollektivtrafik för det fysiska resandet, men också bredband och mobiltelefonfäckning för social kommunikation. Näringslivet är i stor utsträckning beroende av infrastruktur för sina leveranser, personal, möten, affärer och så vidare. Infrastruktur är också en förutsättning för att sudda ut urbana normer och centraliseringar.

Bra förutsättningar för arbetspendling

Kollektivtrafiken är viktig ur jämlikhetssynpunkt, då den skapar möjlighet för alla åldrar, samhällsklasser och personer att resa. Kollektivtrafiken är också en relevant fråga för att Falu kommun ska uppnå miljömålen, ju fler som väljer kollektivtrafik istället för egen bil desto bättre. Kollektivtrafiken i Falu kommun behöver bli mer attraktiv och ett självklart val när invånarna ska arbets- eller skolpendla, komma till service eller bara ut och resa. För att möjliggöra för fler att välja kollektivtrafiken ska tillgång till pendlarparkeringar finnas i hela kommunen.

Det finns alltid några som behöver åka egen bil, för dem ska det finnas goda möjligheter att resa säkert till och från arbetsplats och/eller fritidsaktiviteter. Samarbeten mellan vägföreningar i kommundelarna gör att vägstandarden i hela kommunen säkerställs.

Kommunens viljeriktning till år 2030:

- Möjligheten att åka kollektivt och nyttja samåkningsmöjligheter ska öka.
- Det ska finnas möjlighet att parkera i anslutning till kollektivtrafiknoder.
- Bilåkandet ska kunna ske på ett säkert och hållbart sätt i hela kommunen.

Bredband

Arbetsstillfällena, möten och träffar mellan människor som sker via den digitala världen ökar förutsättningarna för företagande på landsbygden. I takt med att kopparnätet kommer att släckas ner är bredband i kombination med andra lösningar en förutsättning för att bo och verka på landsbygden.

Kommunens viljeriktning till år 2030:

- År 2020 ska minst 90 procent av alla hushåll och företag ha tillgång till bredband. Därefter ska anslutningsgraden succesivt öka till 2030.

Gång- och cykeltrafik

Vid utbyggnad av cykelinfrastrukturen ska skol- och arbetsresor prioriteras. Ett väl utbyggt cykelvägnät ger barnen ett större livsrum. De kan säkrare och tryggare ta sig till skolan och fritidsaktiviteter själva eller tillsammans med föräldrar. Detta möjliggör ett aktivt deltagande i samhället för barnen. Därför är det viktigt med fungerande gång- och cykeltrafik i hela kommunen, framförallt i och mellan tätorterna.

Många resor är kortare än en mil och cykeln kan utgöra ett bra alternativ och ett komplement till andra transportsätt, såväl vid fritidsresor som arbetspendling. Dessutom finns det cyklister som kan tänka sig att cykla längre sträckor, om cykelinfrastrukturen har tillräckligt hög kvalitet, trafiksäkerhet och är väl underhållen.

Kommunen samverkar med Trafikverket, Region Dalarna och andra aktörer för att säkerställa utbyggnaden av gång- och cykelvägar i hela Falu kommun.

Kommunens viljeriktning till år 2030:

- Boende, yrkesverksamma och besökare i Falu kommun ska med lätthet kunna förflytta sig med cykel som färdmedel på ett tryggt och säkert sätt.

9.6 Näringslivet i Falu kommun

Arbetsstillfällena, tillväxt och lokal utveckling bygger i stor del på våra lokala företag och hur de utvecklas. För att kunna bo och verka i hela kommunen måste företag finnas överallt. Kommunen kan stötta detta genom bra planering av infrastruktur, skapa förutsättningar för boende genom bra barnomsorg samt stimulera föreningslivet i kommundelarna. Genom att skapa de bästa förutsättningarna för utvecklande och stimulerande landsbygder kommer också företagandet och näringslivet att växa i hela kommunen.

Upphandling

En stor del av det som konsumeras i samhället står den kommunala sektorn för. Det är därför viktigt att kommunen bidrar till att stötta lokalsamhället och de lokala producenterna samt tjänsteleverantörerna. Ett stärkt företagande i kommunen leder till fler arbetsstillfällena och ett större Falun.

Kommunens viljeriktning till år 2030:

- Kommunen ska verka för upphandling som möjliggör för lokala producenter/leverantörer att leverera efterfrågad vara/tjänst.

Turism, Besöksnäring

En viktig del av näringslivet i hela kommunen bygger på turism. Det är också den sektor som växer allra snabbast och starkast. Falu kommun har ett etablerat varumärke inom natur och friluftsliv, sport och fritid, världsarv och kultur – kort sagt alla områden för besöksnäring. Att stärka aktörerna inom besöksnäringen och främja så att fler besöker Falu kommun är viktigt för en hållbar utveckling av hela kommunen.

Kommunens viljeriktning till år 2030:

- Antal gästnätter i Falu kommun ska öka.
- Antal företag inom turism ska öka i alla kommundelar.

10. Bilaga finns att läsa på www.falun.se/landsbygdsprogram

- Sammanställning av kommunens styrdokument.
- Befolkningsstatistik, offentlig och kommersiell service.

GOTTBO

Centrumv.
18-2

Industriv.

Indu
1-9

Stallran

GOTTBO

Läs mer på www.falun.se/landsbygdsprogram